

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Jan Slagter

‘Stap af van gedachte dat politiek weet wat goed is voor burgers’

Met 330.000 leden lijkt het geen twijfel dat omroepvereniging MAX als publieke omroeporganisatie zich nagelvast heeft gevestigd onder de Nederlandse burgers. MAX heeft nu meer leden dan alle politieke partijen bij elkaar.

Hoe is het MAX gelukt om al die leden voor zich te winnen, en met hen een hechte band te smeden? En hoe kan de politiek daarvan leren? Anders gezegd: waar ligt de sleutel voor het CDA om kiezers weer aan zich te binden en hoe kunnen politieke bestuurders burgers faciliteren om met initiatieven weer actief aan de samenleving deel te nemen?

Slagter: ‘Het oprichten van omroepvereniging MAX was een burgerinitiatief dat ontstond doordat een grote groep burgers – de ouderen – geen gehoor vond bij de gevestigde publieke omroepverenigingen. Nog steeds gedreven door het verzuilde denken stonden “Hilversum” en “het Binnenhof” niet te juichen. Politici en omroepbestuurders zagen in MAX een bedreiging voor de gevestigde en zelfingenomen (omroep)orde. Er kwam een lobby op gang om MAX niet tot het publieke bestel toe te laten.’

‘De kentering kwam onder meer toen CDA-Kamerlid Joop Atsma zich realiseerde dat 60.000 leden – genoeg voor de aspirant status – toch niet te veronachtzamen waren. “We hebben in Nederland zelfs geen stadion waar die allemaal in passen”, zei Atsma als understatement. Met zijn politieke steun, en later die van andere partijen was toenmalig staatssecretaris Medy van der Laan (D66) uit-

FOTO: OMROEP MAX, MIKE ROELOFS

JAN SLAGTER (1954)

Directeur en oprichter van Omroep MAX, de snelgroeiende omroep voor vijftigplussers.

eindelijk bereid MAX een kans te geven.’

‘Maar voor hetzelfde geld was dit burgerinitiatief gestrand op de krachten van de verzuiling, partijpolitieke belangen en het onvermogen van politici om uit hun ideologische schaduw te stappen. Ik denk dat de kans nog steeds erg groot is dat de politiek om die redenen burgerinitiatieven die iets positiefs toevoegen aan de samenleving in de kiem smoort. MAX had geluk deze fantastische prijs uit de politieke loterij te win-

nen, al kregen we het niet cadeau.’

‘Het nieuwe tijdsbeeld dwingt naar mijn oordeel politici met nieuwe ontwikkelingen mee te denken en daarop te anticiperen. Burgerinitiatieven dragen die veranderingen vaak in goed doorknede plannen uit, maar stuiten daarbij op regeltjes, de eigen (afwijkende) ideeën van politici, maar ook op hun persoonlijke belangen. “Het is niet mijn idee, niet mijn politieke overtuiging”, hoor je dan zo’n politicus denken. En dus is het vanuit die tunnelvisie een slecht idee.’

* * *

Wil het CDA weer aansluiting vinden bij de sceptische, bij de politiek afgehaakte burgers, dan zal aan die genoegzaamheid een einde moeten komen en zullen christendemocratische bestuurders van hoog tot laag het voor burgers onnavolgbaar denken in ‘verticale’ structuren moeten ombuigen naar ‘horizontaal’ denken, aldus Slagter. ‘Neem die “verticaal” door partijbesturen voorgerekookte congressen als sluitstuk van een intern politiek proces. Voor de van politiek vervreemde burgers zijn het abstracties. Voor burgers gaat het erom of partijen in staat zijn hun interesse weer te wekken voor eerlijke politiek en idealen in een democratisch bestel. Congressen als mijlpalen voor partijvoorzitters wekken die belangstelling niet. En de oorzaak daarvan ligt naar mijn overtuiging in het fundamentele gebrek aan communicatie met “het volk” en het voortdurend afschieten van hun ideeën.’

‘MAX zou allang ter ziele zijn als we er vanaf het prille begin niet van doordrongen waren geweest dat we als een vereniging “horizontaal” met onze leden in contact moeten blijven. Ook het CDA kan, zich als een actieve, dicht op de huid zittende vereniging manifesteren. Zo laagdrempelig mogelijk. MAX biedt haar honderdduizenden leden een “thuis” met een

goed leesbaar en op de belevingswereld van de leden gemaakt magazine. Elk jaar houden we ledendagen, we organiseren reizen; we hebben een telefooncirkel; en sinds kort heeft MAX een ombudsman. Ik ben niet te beroerd om zaaltjes met twintig leden toe te spreken. En het alerbelangrijkste: maak je beloften waar!’

.....
*‘Kom als CDA-politicus uit die
 ivoren toren op het Binnenhof’*

‘Daarom: ga op die burger af. Zet als het moet de ideologie opzij, omarm zijn goede ideeën en faciliteer ze. Ruil het grootschalig politiek denken in door oog te hebben voor kleinschalige, kwalitatief hoogstaande burgerinitiatieven. Het CDA doet vaak een beroep op de zelfredzaamheid van burgers: kom als CDA-politicus uit die ivoren toren op het Binnenhof en kijk eens wat daarvan terecht komt. U zult nog verbaasd staan.’

‘Maar kijk ook eens wat langer en met meer interesse naar wat vrijwilligers allemaal tot stand brengen. Kortom, kijk verder dan een motie lang is.’

‘De vraag die overblijft: is de politiek wel het aangewezen instituut om die kleinschalige burgerinitiatieven te faciliteren? Het CDA wil dat? Neem dan het voortouw en stap af van de gedachte dat de politiek wel weet wat goed is voor de burger. Het is tijd dat het CDA beseft dat burgers wel degelijk weten wat goed is voor de politiek.’

‘Tot slot, zet ouderen hoog op de politieke agenda van het CDA. Luister naar ze, geef antwoord op hun vragen en geef hun de waardering die ze verdienen. We moeten terug naar de tijd dat het CDA, gesteund door de ouderen, goed was voor meer dan dertig zetels in de Tweede Kamer.’